

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	09.03.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 06.03.2019, 12

Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispriid¹

Vastu võetud 27.12.2016 nr 75

[RT I, 29.12.2016, 44](#)

jõustumine 01.01.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
28.02.2019	RT I, 06.03.2019, 9	09.03.2019

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 47 lõigete 1 ja 2 ning § 48 lõike 1 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega sätestatakse:

- 1) õhukvaliteedi piirväärtused;
- 2) õhukvaliteedi piirväärtuse lubatud ületamise määr;
- 3) õhukvaliteedi sihtväärtused;
- 4) õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtuse ületamise lubatud kordade arv kalendriaastas;
- 5) õhukvaliteedi kriitiline tase;
- 6) õhukvaliteedi häiretase;
- 7) õhukvaliteedi teavitamistase ja kaugem eesmärk;
- 8) õhukvaliteedi hindamispriid;
- 9) peenete osakeste ($PM_{2,5}$) keskmise kokkupuute näitaja vähendamise eesmärk baasaasta suhtes ja selle saavutamise tähtaeg;
- 10) kohustuslikult saavutatav õhukvaliteedi tase.

§ 2. Õhukvaliteedi piirväärtused, kriitiline tase, teavitamis- ja häiretase

Välisõhu saasteainetele kehtestatavad õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, kriitilised tasemed, teavitamis- ja häiretasemed on esitatud käesoleva määruse lisas 1.

§ 3. Eriti peenete osakestega ($PM_{2,5}$) kokkupuute näitaja ja kohustuslikult saavutatav õhukvaliteedi tase

(1) Riigi territooriumi eriti peenete osakestega ($PM_{2,5}$) kokkupuute näitaja vähendamise eesmärgi määramine on esitatud käesoleva määruse lisas 2.

(2) Eriti peenete osakestega ($PM_{2,5}$) kokkupuute näitaja määratakse kolme kalendriaasta eriti peenete osakeste ($PM_{2,5}$) sisalduse libiseva aasta keskvaertusena, milleks keskmistatakse nende osakeste sisaldus kõigis riigi rajatud proovivõtukohtades.

(3) Eriti peenete osakeste ($PM_{2,5}$) kohta rakendatav kohustuslikult saavutatav õhukvaliteedi tase ja kokkupuutenäitaja aastaks 2015 on 20 mikrogrammi kuupmeetris, mis on määratud 2013., 2014. ja 2015. aasta andmete alusel.

(4) 2020. aasta keskmine kokkupuute näitaja määratakse 2018., 2019. ja 2020. aasta andmete alusel.

§ 4. Õhukvaliteedi ülemine ja alumine hindamispriir

(1) Õhukvaliteedi ülemised ja alumised hindamispriid on esitatud lisas 3.

(2) Eriti peenete osakeste (PM_{2,5}) ülemist ja alumist hindamispiiri ei kohaldata mõõtmistele, mille eesmärk on hinnata inimese tervise kaitseks kehtestatud eriti peenete osakestega (PM_{2,5}) osakestega kokkupuute näitaja vähendamise eesmärgi täitmist.

§ 5. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 2017. aasta 1. jaanuaril.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (EÜT L 23, 26.01.2005, lk 3–16); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT 152, 11.06.2008, lk 1–44).

[Lisa 1](#) Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, teavitamis- ja häiretasemed ning kriitilised tasemed
[RT I, 06.03.2019, 9- jõust. 09.03.2019]

[Lisa 2](#) PM_{2,5}-osakestega kokkupuute näitaja vähendamise eesmärk aastaks 2020

[Lisa 3](#) Õhukvaliteedi ülemised ja alumised hindamispiirid

Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, teavitamis- ja häiretasemed ning kriitilised tasemed

Tabel 1

Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused

Saasteaine	CAS-nr	Piirväärtus	Sihtväärtus	Keskmistamise ajavahemik	Aastas lubatud ületamiste arv
Vääveldioksiid (SO ₂)	7446-09-5	350 µg/m ³	-	1 tund	24
		125 µg/m ³	-	24 tundi	3
Lämmastikdioksiid (NO ₂)	10102-44-0	200 µg/m ³	-	1 tund	18
		40 µg/m ³	-	1 aasta	-
Peenosakesed (PM ₁₀)		50 µg/m ³	-	24 tundi	35
		40 µg/m ³	-	1 aasta	-
Eriti peened osakesed (PM _{2,5})		25 µg/m ³	-	1 aasta	-
Süsinikoksiid (CO)	630-08-0	10 mg/m ³	-	kõrgeim 8 tunni keskmine	-
Benseen (C ₆ H ₆)	71-43-2	5 µg/m ³	-	1 aasta	-
Osoon (O ₃)	10028-15-6		120 µg/m ³	kõrgeim 8 tunni keskmine	25 päeva 3 aasta keskmisena ¹
Plii (Pb)	7439-92-1	0,5 µg/m ³		1 aasta	-
Arseen (As) ²	7440-38-2	-	6 ng/m ³	1 aasta	-
Kaadmium (Cd) ²	7440-43-9	-	5 ng/m ³	1 aasta	-
Nikkel (Ni) ²	7440-02-0	-	20 ng/m ³	1 aasta	-
Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud ²		-	1 ng/m ³ (väljendatud benzo(a)pür eenina)	1 aasta	-

¹ Kui kolme või viie aasta keskmisi väärtusi ei saa määrata järjestikuste aastate täielike andmete alusel, on sihtväärtustest kinnipidamise kontrollimiseks vajalikud vähemalt ühe aasta andmed;

² saasteaine kogusisaldus peenosakeste PM₁₀ fraktsioonis arvutatuna kalendriaasta keskmisena.

Tabel 2

Õhukvaliteedi teavitamis- ja häiretasemed ning kriitilised tasemed

Saasteaine	Keskministamise ajavahemik	Häiretase $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Teavitamistase $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Kriitiline tase $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Vääveldioksiid (SO_2)	3 tundi	500	-	20^2
Lämmastikdioksiid (NO_2)	3 tundi	400	-	30^3
Osoon (O_3)	1 tund ¹	240	180	$18\,000^4$ pikaajaline eesmärk 6000
Ammoniaak ⁵ (NH_3)	1 aasta			8
	1 tund			500

¹ Lühiajaliste õhukvaliteedi parandamise kavade koostamise vajaduse uurimisel tuleb kõrgemaid osoonisisalduse väärtusi mõõta või prognoosida kolme järjestikuse tunni jooksul;

² kalendriaasta ja talveperioodi (1. oktoobrist 31. märtsini) jooksul;

³ aasta jooksul.

⁴ AOT40 – osooni kokkupuuteindeks väljendatuna $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tunnis on väärtust $80\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($40\ \text{pbm}$) ületavate tunnikontsentratsioonide ja $80\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ vahede summa teatava ajavahemiku kohta, kus arvestatakse üksnes neid tunnikontsentratsioonide väärtusi, mis mõõdetakse iga päev ajavahemikus 8.00–20.00 Kesk-Euroopa (CET) aja järgi maist juulini. Kui kolme või viie aasta keskmisi väärtusi ei saa määrata järjestikuste aastate täielike andmete alusel, on kriitilisest tasemest kinnipidamise kontrollimiseks vajalikud vähemalt kolme aasta andmed.

⁵ kriitilise taseme rakendamise vajadust hindab Keskkonnaministeerium.

Tabel 3

Riigisisesed õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused

Jrk nr	Saasteaine	CAS-nr	Valem	Õhukvaliteedi piirväärtus/sihtväärtus $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
				Ühe tunni keskmine	24 tunni keskmine	Aasta keskmine
1.	Vesinikkloriid	7647-01-0	HCl	600	200	
2.	Formaldehüüd (metanaal)	50-00-0	HCHO	150	50 30*	
3.	Ksüleenid, kõik isomeerid (dimetüülbenseen)		$\text{C}_6\text{H}_4(\text{CH}_3)_2$	300	100	
4.	Tolueen (metüülbenseen)	108-88-3	$\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_3$	600	200	
5.	Fenool (hüdoksülbenseen)	108-95-2	$\text{C}_6\text{H}_5\text{OH}$	30	10	
6.	Stüreen (fenüüleeten, vinüülbenseen)	100-42-5	$\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}=\text{CH}_2$	140	50	
7.	Etüülatsetaat (etüületanaat)	141-78-6	$\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$	3000	1000	
8.	Diklorometaan	75-09-2	CH_2Cl_2	1350	450	
9.	Etüülbenseen	100-41-4	C_8H_{10}	600	200	
10.	Etüülsellosolv (2-etoksüetanool, o-etüületüleenglükool, etüleenglükoolmono-etüüleeter)	110-80-5	$\text{C}_2\text{H}_5\text{OCH}_2\text{CH}_2\text{OH}$	150	50	
11.	Metaantiool (metüülmerkaptaan)	74-93-1	CH_3SH	0,2		
12.	n-Butüülatsetaat	123-86-4	$\text{CH}_3\text{COO}(\text{CH}_2)_3\text{CH}_3$	1950	650	
13.	Propanoolid (1-propanool, 2-propanool)	71-23-8 67-63-0	$\text{C}_3\text{H}_7\text{OH}$	3000	1000	
14.	Atsetoon (2-propanoon)	67-64-1	CH_3COCH_3	1050	350	
15.	Mangaan ja ühendid, ümberarvutatuna mangaaniks	7439-96-5	Mn		1	0,15
16.	Kroomi (VI) ühendid, ümberarvutatuna kroomiks	7440-47-3	Cr		0,1	0,01
17.	Tsingiühendid, ümberarvutatuna tsingiks	7440-66-6	Zn		50	
18.	Vanaadium ja ühendid, ümberarvutatuna vanaadiumiks	1314-62-1 (V_2O_5) 7440-62-2 (V)	V		1	

19.	Vask ja anorgaanilised ühendid, ümberarvutatuna vaseks	7440-50-8	Cu		2	
20.	1,2-dikloroetaan (etüleendikloriid)	107-06-2	ClCH ₂ CH ₂ Cl	150	50	
21.	Tetrakloroetüleen	127-18-4	CCl ₂ =CCl ₂	180	60	
22.	Vesiniksulfiid	7783-06-4	H ₂ S	8		
23.	Benseen	71-43-2	C ₆ H ₆	600	200	5
24.	Lenduvad orgaanilised ühendid (välja arvatud metaan)		NMHC	5000**	2000**	
25.	Aromaatsed süsivesinikud summaarselt (BTEX – benseen, ksüleen, etüülbenseen ja tolueen)			600	200	5

* Sihtväärtus.

** Kui kasutatakse orgaanilise süsiniku mõõtmist, siis on üleminekutegur 0,85 ja piirväärtuse ühik on µgC/m³

PM_{2,5}-osakestega kokkupuute näitaja vähendamise eesmärk aastaks 2020

Kokkupuutenäitaja vähendamise eesmärk baasaasta 2010 AEI suhtes	
PM _{2,5} esialgne sisaldus välisõhus, µg/m ³	PM _{2,5} -osakestega kokkupuute näitaja vähendamise eesmärk, %
≤ 8,5	0
> 8,5 – < 13	10
13 – <18	15
18 – < 22	20
≥ 22	Kõik asjakohased meetmed õhukvaliteedi taseme 18 µg/m ³ saavutamiseks

Kokkupuutenäitaja vähendamise eesmärk on null ka juhul, kui saasteainega keskmise kokkupuute näitaja AEI (Average Exposure Indicator – AEI) kahaneb aastatel 2010–2020 tasemele 8,5 µg/m³ mis tahes aastal ning jääb allapoole seda taset.

Õhukvaliteedi ülemised ja alumised hindamispäärid

Tabel 1

Vääveldioksiidi hindamispäärid

	Inimese tervise kaitseks	Taimestiku kaitseks
Ülemine hindamispääri	kolmel korral kalendriaastas 60% õhukvaliteedi 24 tunni piirväärtuse ($75 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ületamine	60% talvisest kriitilisest tasemest ($12 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
Alumine hindamispääri	kolmel korral kalendriaastas 40% õhukvaliteedi 24 tunni piirväärtuse ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ületamine	40% talvisest kriitilisest tasemest ($8 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

Tabel 2

Lämmastikdioksiidi ja lämmastikoksiidide hindamispäärid

	Ühe tunni piirväärtus inimese tervise kaitseks (NO_2)	Aasta piirväärtus inimese tervise kaitseks (NO_2)	Aasta kriitiline tase taimestiku ja ökosüsteemide kaitseks (NO_x)
Ülemine hindamispääri	18 korral kalendriaastas 60% õhukvaliteedi piirväärtuse ($140 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ületamine	80% piirväärtusest ($32 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	80% kriitilisest tasemest ($24 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
Alumine hindamispääri	18 korral kalendriaastas 50% õhukvaliteedi 24 tunni piirväärtuse ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ületamine	65% piirväärtusest ($26 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	65% kriitilisest tasemest ($19,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

Tabel 3

Peenete osakeste (PM₁₀) ja eriti peenete osakeste (PM_{2,5}) hindamispäärid

	PM ₁₀ 24 tunni keskvaartus	PM ₁₀ aasta keskvaartus	PM _{2,5} aasta keskvaartus
Ülemine hindamispääri	35 korral kalendriaastas 60% õhukvaliteedi 24 tunni piirvaartuse (35 µg/m ³) ületamine	70% piirvaartusest (28 µg/m ³)	70% talvisest piirvaartusest (17 µg/m ³)
Alumine hindamispääri	35 korral kalendriaastas 50% õhukvaliteedi piirvaartuse (25 µg/m ³) ületamine	50% piirvaartusest (8µg/m ³)	50% piirvaartusest (12 µg/m ³)

Tabel 4

Plii, benseeni ja süsinikoksiidi hindamispäärid

	Plii aasta sisalduse keskvaartus piirvaartusest	Benseeni aasta sisalduse keskvaartus piirvaartusest	Süsinikoksiidi 8 tunni sisalduse keskvaartus piirvaartusest
Ülemine hindamispääri	70% (0,35 µg/m ³)	70% (3,5 µg/m ³)	70% (7 mg/m ³)
Alumine hindamispääri	50% (0,25 µg/m ³)	40% (2 µg/m ³)	50% (5 mg/m ³)

Tabel 5

Arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni hindamispäärid

	Kalendriaasta keskmine sisaldus PM ₁₀ fraktsioonis õhukvaliteedi sihtvaartusest			
	Arseen	Kaadmium	Nikkel	Benso(a)püreen
Ülemine hindamispääri	60% (3,6 ng/m ³)	60% (3 ng/m ³)	70% (14 ng/m ³)	60% (0,6 ng/m ³)
Alumine hindamispääri	40% (2,4 ng/m ³)	40% (2 ng/m ³)	50% (10 ng/m ³)	40% (0,4 ng/m ³)